

JAARVERGADERING TE ARCEN

op zondag 4 juni 1978, te 11.00 uur in Camping Klein Vink, Maasstraat 132. Te bereiken vanaf de nieuwe Rijksweg langs de L.T.S. De Hamert.

Agenda:

Opening door de voorzitter

Jaarverslagen van secretaris en penningmeester

Verslag van de kascommissie 1977 en benoeming kascommissie 1978

Jaarverslag van de waarnemend hoofdredacteur

Bestuursverkiezing

Aan de beurt van aftreden zijn: de heren van Geel, Gilissen, Montagne

Zij stellen zich allen herkiesbaar

Voorstel tot benoeming van een nieuw bestuurslid als vertegenwoordiger van de kring Heerlen (vacature Dr. S.J. Dijkstra): de heer P. Spreuwenberg
Rondvraag en sluiting.

H. Gilissen secretaris.

Na afloop lunch: eigen lunchpakket of eenvoudige maaltijd ter plaatse te bestellen.

EXCURSIE begint te 13.30 uur op de Camping Klein Vink.

Wandeling over de Boerenheide en door de bossen van Kasteel Arcen.

Bezichtiging van de beplanting rondom het kasteel onder leiding van de heer A. Faassen.

Wie zelf geen vervoer heeft kan zich opgeven bij secretaris tel. 043-13671.

VERSLAG VAN DE MAANDELIJKE BIJENKOMSTEN

te Heerlen op 4 april 1978

Na ongeveer 40 aanwezigen welkom te hebben geheeten gaf voorzitter Dr. Dijkstra het woord aan de Heer P. Spreuwenberg voor diens voordracht over de vogelzang. Spreker besprak eerst de vraag waarom en wanneer zingen vogels. De uit het over-

winteringsgebied terugkerende mannetjes van de zangvogels die in het bos broeden, zoals bijv. de Fluiter, beginnen meteen na aankomst in het broedgebied te zingen. De mannetjes van de zangvogels van open terreinen met hier en daar een boom of struikje, bijv. de Roodborsttapuit, beginnen daarentegen eerst te zingen als de wijfjes in het broedgebied zijn aangekomen en door de mannetjes zijn opgemerkt.

De zang van de vogels van het bos, die immers als gevolg van het biotoop dat ze bewonen minder gemakkelijk door de later arriverende wijfjes worden gezien, dient om de aandacht van deze wijfjes te trekken en tevens om het territorium af te bakenen. De mannetjes en wijfjes van de vogels van open terreinen merken elkaar visueel op, de zang dient hier alleen voor het afbakenen van het territorium. Behalve tijdens de broedtijd zingen vele vogels tijdens hun reis van het overwinteringsgebied naar het broedgebied en ook, zij het in mindere mate, na het broedseizoen. Voorbeelden van deze laatste categorie zijn de Zwarte Roodstaart en Tjiftjaf.

Daarna ging spr. in op de werking van het vocale apparaat van de vogel. Pas sinds een jaar of tien weten we iets meer over de manier waarop de vogel zijn zang produceert, vooral dank zij de onderzoeken van de Amerikaan Greenewalt. Deze stelde vast dat de werking van het vocale apparaat van de vogel niet kan worden vergeleken met die van een blaasinstrument of met de menselijke stem, maar eigen en zeer specifiek is. De zang berust voornamelijk op de ingenieuze bouw van de syrinx, die de vogel in staat stelt zangprestaties te leveren die noch door enig blaasinstrument, noch door de menselijke stem worden benaderd.

Spreker liet daarna geluidopnamen horen van de zang van diverse vogelsoorten, ingedeeld in klassen van toenemende gevarieerdheid, waarbij ook aandacht werd geschonken aan de "mechanische zang", zoals het roffelen van de Zwarte Specht, het mekke-

Het Plateau van Margraten: I.V.N. - wandeling op
4 mei 1978

Fotoreportage: P.J. van Nieuwenhoven

ren van de Watersnip en het snavelkleppen van de Ooievaar.

Tot slot vertelde spr. iets over de manier waarop de zang wordt voorgedragen. Onderscheiden werden de bekende zang vanaf het topje van een boom of struik, kleinere zangvluchten (Piepers), langer durende zangvluchten (Leeuweriken, Grutto) en de zang op de grond (Korhaan en Auerhaan).

te Maastricht op 6 april 1978

Het was een avond helemaal verzorgd door de leden. Voor de pauze werden er mededelingen gedaan en na de koffie was het woord aan ons lid de heer Van Heurn over zijn ervaring met vogels in Suriname. De heer Kemp gaf blijk een zeer goede kenner te zijn van de bijzondere bomen en hun voorkomen in Zuid-Limburg en wijde omgeving. Na een uitvoerige uitleg over de verschillen tussen *Sequoia sempervirens* en *Sequoia gigantea* (mammoetboom) kwam hij tot de vraag aan de leden en andere belangstellenden:

waar komt in Limburg ergens een *Sequoia sempervirens* voor.

Tot nog toe heeft hij in de omgeving slechts één exemplaar kunnen ontdekken: een twaalfjarige boom in Herkenstad, een plaats ten westen van Hasselt langs de weg naar St. Truiden bij het kasteeltje Olmenhof. Deze boom is het beste te herkennen aan het feit dat hij in de winter zijn naalden niet verliest. Hij is in Nederland zeldzaam omdat hij niet echt winterhard is. De vraag dringt zich op, of er misschien enkele leden zijn die zich zouden durven wagen aan een grondige inventarisatie van bijzondere bomen in Limburg. Het lijkt een zinvolle zaak.

Van het onderwerp 'bomen' naar 'winterhard' en dan naar 'vogels' is niet zo'n grote stap als het lijkt. Op de vraag of er al leden waren die de fitis gehoord hadden werd gezegd dat de fitis komt als de slee-

doorn bloeit. De bindende factor daartussen zal dan wel het weer zijn. Feit is, dat dit voorjaar alles laat is: begin april bloeide er nog bijna niets en koekoek, nachtegaal en wielewaal waren nog niet terug. Of toch? Wie gegevens heeft over aankomstdata van de huiszwaluwen onder zijn dakgoot, boerenzwaluwen in de schuur, gierzwaluwen achter de regenpijp, zwarte roodstaart op de flat, kuifleeuweriken op het plein, enzovoort, de vogelstudiegroep verzamelt deze gegevens met veel overgave. Ook andere gegevens over vogels zijn heel erg welkom.

Hoeveel pionierswerk er op het terrein van de vogelstudie ook elders nog gedaan moet worden, bleek uit het interessante verhaal van de heer Van Heurn die voor de oorlog in Suriname nog soorten verzamelde op de wijze zoals Hens dat hier ook nog slechts enkele jaren geleden deed ten behoeve van zijn Avifauna. Vooral in een land als Suriname is de rijkdom aan vormen zo groot, dat de onder de leden aanwezige vogelkenners de vreemde ervaring ondergingen om als beginnening tegen dit onderwerp aan te moeten kijken, te moeten horen dat daar de koekoek zelf zijn nest bouwt, vogels ook trekken als er geen winter is, enzovoort. Het mogen bekijken en betasten van zelfverzamelde balgen en het vergelijken met dia's van prenten uit een van de eerste werken over de vogels van Suriname was een boeiende ervaring.

VOGELS VAN HET VRIJE VELD

De poging om de bevolking van zuidelijker landen af te houden van moord op vogels wordt vrijwel door iedereen in ons land toegejuicht. Het is opmerkelijk dat veel mensen niet beseffen dat wij in ons land niet zo gastvrij zijn als we wel willen doen voorkomen. Wintergasten uit noordelijker landen, die van de rijkdom aan voedsel in ons land profiteren zijn grotendeels niet door onze wetgeving beschermd, ze zijn bejaagbaar.